

Sygn. akt IX Ka 616/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Rafał Sadowski

Protokolant: st.sekr.sądowy Magdalena Maćkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2013 roku

sprawy **B. K.**

obwinionej o wykroczenie z art. 65 § 1 pkt 1 kw

z powodu, apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 6 września 2013 roku, sygn. akt XII W 1352/13

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania

IX Ka 616/13

UZASADNIENIE

B. K. została obwiniona o to, że w dniu 8.11.2012 r. będąc właścicielem samochodu o nr rej. (...) umyślnie wprowadziła w błąd Straż Miejską w S. podając w oświadczeniu fałszywe dane osoby, której w dniu 06.08.2012 r. około godziny 17:01 w S. powierzyła wymieniony samochód do kierowania tj. o czyn z art. 65 § 1 pkt 1 kw. Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 6 września 2013 r. obwinioną B. K. uniewinnił od popełnienia zarzucanego jej czynu, zaś kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł oskarżyciel publiczny – Komendant Straży Miejskiej w S. zaskarżając orzeczenie w całości. Wyrokowi zarzucono na podstawie art. 109 § 1 kpw w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 kpk błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia i mający istotny wpływ na jego treść, polegający na bezpodstawnym uznaniu, iż brak jest dowodów na popełnienie przez obwinioną wykroczenia z art. 65 § 1 pkt 1 kw, gdy tymczasem poza stwierdzeniem obwinionej, iż omyłkowo wskazała inną osobę, brak jest dowodu na to, że w rzeczywistości obwiniona nieumyślnie wskazała dane innej osoby, natomiast prawidłowa ocena zebranego materiału dowodowego winna prowadzić do wniosku, iż nie wskazanie przez obwinioną tożsamości właściwej osoby, wynikało z umyślnego działania. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy, ustalił i zważył co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego jest zasadna.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ograniczył się jedynie do rozważenia prawdziwości wyjaśnień obwinionej złożonych przed tymże sądem (k 44). Wskazał przy tym, iż jej wyjaśnienia są logiczne i konsekwentne. Uznał argumentację, iż obwiniona błędnie zrozumiała pouczenia zawarte w nadesłanym jej oświadczeniu, w związku z

tym nie miała zamiaru wprowadzenia organu uprawnionego do legitymowania w błąd. Sąd meriti swoją argumentację wzmocnił stwierdzeniem, iż gdyby obwiniona chciała uniknąć wskazania kierowcy, to mogłaby to uczynić wypełniając część „C” nadesłanego jej oświadczenia. Nie miałyby to żadnego znaczenia dla jej sytuacji prawnej czy wypełni część „A” czy też część „C”, gdyż w obu przypadkach poniosłaby odpowiedzialność za wykroczenie. Nadto sąd ten wskazał, iż za twierdzeniem obwinionej, iż działała pod wpływem błędy co do pouczeń zawartych w oświadczeniu, przemawiało także to, że na zdjęciu uwidoczniona jest wyraźna sylwetka mężczyzny. Podanie w tych okolicznościach swoich danych przez obwinioną i wskazanie, że to ona prowadziła pojazd byłoby z góry skazane na niepowodzenie, zachowanie to byłoby wręcz naiwne.

W ocenie Sądu odwoławczego argumentacja ta nie jest przekonywująca i wykracza poza granice swobodnej oceny dowodów. W toku postępowania w sprawie o wykroczenie, zgodnie z art. 7 kpk w zw. z art. 8 kpw organy postępowania kształtują swe przekonania na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie rozważył w sposób należyty samej treści oświadczenia (k. 14) oraz „czytelności” formularza, na którym obwiniona złożyła swoje oświadczenie, jak również treści pierwszych wyjaśnień złożonych przez obwinioną w formie pisemnej (k. 17 – 18). Ten ostatni dowód, zestawiając go z wyjaśnieniami obwinionej na etapie postępowania sądowego, w szczególności winien wzbudzić wątpliwości co do prawdziwości wyjaśnień. W złożonym pisemnym oświadczeniu B. K. wskazała, iż w dniu przekroczenia prędkości przebywała w szerszym gronie na wakacjach, które to osoby także posiadały uprawnienia do kierowania pojazdami i nim kierowały. W momencie złożenia oświadczenia na druku „A” nie pamiętała kto jechał samochodem, a zdjęcie w jej ocenie jest niewyraźne i nie jej zdaniem nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że kierującym jest mężczyzna. Podniosła, iż miała prawo odmówić zeznań, gdy mogły one obciążyć osobę jej najbliższą. Wskazała, iż powodem takiego wypełnienia nadesłanego oświadczenia był fakt, iż samochód ze zdjęcia był jej, dlatego wskazała siebie jako sprawcę wykroczenia dotyczącego przekroczenia prędkości.

Wyjaśnienia pisemne należało zatem wprost zestawić z wyjaśnieniami obwinionej na etapie postępowania sądowego. Wówczas argumentacja skarżącej uległa znaczącej modyfikacji. Obwiniona przyznała, iż na zdjęciu uwidoczniona była sylwetka mężczyzny. Wówczas wskazała, iż wypełnienie części „A” nadesłanego oświadczenia wynikało z pomyłki, działania w dobrej wierze, błędnego zrozumienia pouczenia.

Sąd w niniejszej sprawie dokonał zbyt pobieżnej i niezbyt w istocie wnikliwej oceny całokształtu materiału dowodowego, do czego był zobligowany. W istocie bowiem wyjaśnienia obwinionej nie były konsekwentne. Pierwsze wyjaśnienia zmierzały bowiem do wykazania, iż zdjęcie było niewyraźne, dlatego wskazała na siebie jako sprawcę wykroczenia. Drugie wyjaśnienia, tym razem przed sądem I instancji wskazywały na błąd, niezrozumienie pouczenia. Nie były również logiczne, albowiem zdjęcie sprawy wykroczenia polegającego na przekroczeniu prędkości przesłane obwinionej (k. 15v) było wyraźne i pozwalające każdej osobie na stwierdzenie, iż jest to wizerunek mężczyzny. Nadto Sąd I instancji winien zestawić wyjaśnienia obwinionej co do niezrozumienia pouczenia z treścią tegoż pouczenia (pogrubione : „Cześć A Wypełnia kierujący pojazdem (sprawca wykroczenia)” oraz „Cześć B Wypełnia właściciel/ współwłaściciel pojazdu – wskazując kierującego, użytkownika pojazdu”) z ustaleniem, iż obwiniona jest osobą o dostatecznym wykształceniu, studiującą, z zawodu nauczycielką co winno rzutować również na wiarygodność tychże wyjaśnień. Nadto sąd meriti niesłusznie wskazuje, iż sytuacja prawna obwinionej byłaby identyczna przy wypełnieniu części „A” i części „C” oświadczenia; została bowiem pouczone, że wskazując na siebie jako sprawcę wykroczenia za przekroczenie prędkości byłaby ukarana jedynie mandatem w wysokości 200 zł i 4 punktami karnymi, zaś niewskazanie sprawcy wiązałoby się z nałożeniem na nią mandatu w wysokości 500 zł. To pouczenie mogło zmotywować obwinioną (która najwyraźniej przede wszystkim chce chronić kierowcę samochodu, przed odpowiedzialnością za wykroczenie – co może wynikać z różnych powodów!) do rozmyślnego przyjęcia na siebie odpowiedzialności za wykroczenie drogowe, by zapłacić zdecydowanie niższą grzywnę (zapewne w przekonaniu, iż Straż Miejska zadowolony się takim – ewidentnie nieprawdziwym – oświadczeniem, które pozwoli jej ukarać „sprawcę” wykroczenia drogowego).

Mając powyższe na uwadze, z uwagi na istniejący zakaz reformationis in peius wyrażony w art. 454 § 1 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw na mocy art. 427 § 1 pkt 1 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw należało uchylić zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy sąd I instancji winien dokonać ponownej, wszechstronnej oceny materiału dowodowego, biorąc pod uwagę wszystkie złożone wyjaśnienia w sprawie. Nadto sąd ten winien rozważyć potrzebę ponownego wysłuchania obwinionej (o ile zechce, jak dotąd, składać wyjaśnienia) i dopytania jej z czego konkretnie wynikała jej pomyłka wobec ewidentnej jasności i przejrzystości formularza, który miała wypełnić, a także dlaczego w swoim piśmie skierowanym do Straży Miejskiej powoływała się na inne okoliczności, niż w swoich wyjaśnieniach przed sądem.